

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ : การขัดแย้งทางผลประโยชน์ระหว่างนายความกับลูกความ
ชื่อผู้เขียน : นายฉัตรชัย อินทสุวรรณ
ชื่อปริญญา : นิติศาสตรมหาบัณฑิต
ปีการศึกษา : 2545

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ :

1. รองศาสตราจารย์ กำธร กำประเสริฐ ประธานกรรมการ
2. อาจารย์ ดร. ชาญวิทย์ สุวรรณะบุญย์

ข้อบังคับสภาพนายความว่าด้วยมรรยาทนายความ พ.ศ. 2529 ข้อ 13 กำหนดห้ามมิให้นายความขัดแย้งทางผลประโยชน์กับผลประโยชน์ของลูกความของตนในลักษณะทั่วไป กล่าวคือ ห้ามมิให้นายความที่ได้รับปรึกษาหารือ หรือได้รู้เรื่องกรณีแห่งคดีใดโดยหน้าที่อันเกี่ยวข้องข้องกับคู่ความฝ่ายหนึ่ง แล้วภายหลังไปรับเป็นนายความ หรือใช้ความรู้ที่ได้มานั้นช่วยเหลือคู่ความอีกฝ่ายหนึ่งเป็นปรปักษ์อยู่ในกรณีเดียวกัน จะเห็นได้ว่า บทบัญญัตินี้ไม่ครอบคลุมถึงแง่มุมต่าง ๆ ของลักษณะการขัดแย้งทางผลประโยชน์ระหว่างนายความกับลูกความ ดังนั้น กรณีผิดมรรยาทนายความอันเกี่ยวกับการขัดแย้งทางผลประโยชน์ จึงปรากฏเป็นคติน้อยมากในประเทศไทย ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า สิ่งนี้ทำให้เกิดจุดอ่อน หรือช่องโหว่ทางกฎหมายว่าด้วยมรรยาทนายความเกี่ยวกับการขัดแย้งทางผลประโยชน์ระหว่างนายความกับลูกความ ซึ่งจะทำให้ทนายความที่ไม่สุจริตใจอาจอาศัยจุดอ่อน หรือช่องโหว่นั้นเอาเปรียบลูกความ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อตนเอง

นอกจากนั้น พระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ. 2528 และข้อบังคับสภาพนายความว่าด้วยมรรยาทนายความ พ.ศ. 2529 มีไว้เพื่อใช้บังคับกับทนายความที่ว่าคดีความในศาลเท่านั้น จะไม่บังคับกับผู้ประกอบวิชาชีพทนายความทางด้านอื่น ๆ เช่น การให้คำปรึกษาทางกฎหมาย การดำเนินกระบวนการพิจารณาในชั้นอนุญาโตตุลาการ หรือการ

ตรวจสอบเอกสารนิติกรรมและสัญญาต่าง ๆ เป็นต้น ดังนั้น ทนายความที่ให้บริการด้านกฎหมายในลักษณะอื่นก็จะไม่ต้องอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายทั้งสองแต่อย่างใด

ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องกันมิให้มีการขัดแย้งกันทางผลประโยชน์ดังกล่าวเกิดขึ้น โดยทนายความไม่ต้องความรับผิดชอบเช่นนี้ อันจะทำให้เกิดความอาจสูญเสียประโยชน์ของตน และอาจเป็นอุปสรรคทำให้สถานะทางวิชาชีพทนายความไม่อาจจะพัฒนาต่อไปให้เท่าเทียมกับสถานะของวิชาชีพทนายความของชาติที่พัฒนาแล้วได้ จึงเห็นว่าควรแก้ไขพระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ. 2528 มาตรา 4 และมาตรา 33 เพื่อให้บังคับใช้ต่อทนายความที่ให้บริการด้านกฎหมายทางด้านอื่น ๆ นอกจากการว่าความด้วย ควรแก้ไขข้อบังคับสภาทนายความว่าด้วยมรรยาททนายความ พ.ศ. 2529 ข้อ 13 เกี่ยวกับการห้ามมิให้ทนายความขัดแย้งทางผลประโยชน์กับลูกค้าของตนให้มีความหมายและขอบเขตที่ครอบคลุมทุกแง่มุมของลักษณะการขัดแย้งทางผลประโยชน์ระหว่างทนายความกับลูกค้า ให้เกิดความชัดเจนแน่นอน และควรจัดให้มีการนำข้อห้ามเกี่ยวกับการขัดแย้งทางผลประโยชน์ระหว่างทนายความกับลูกค้าดังกล่าวบรรจุเอาไว้ในหลักสูตรการเรียนว่าด้วยการประกอบวิชาชีพกฎหมาย สำหรับการศึกษาวินิจฉัยคดีในระดับนิติศาสตรบัณฑิต เพื่อเป็นการอบรมและให้ความรู้แก่นักศึกษาวินิจฉัยคดีที่กำลังจะจบการศึกษา ซึ่งจะได้นำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติตน เพื่อให้เป็นทนายความที่ดีต่อไป

Pursuant to Clause 13 of the Regulations of Law Society concerning Legal Professional Conduct B.E. 2529, it provides that a lawyer's interest cannot conflict with his client's interest, i.e., a lawyer who represented a client or became known of any case by duty of a client is prohibited from representing another client or using such obtained knowledge to assist another client in a manner that is adverse to the former client in the same case. It can be seen that the said provision does not cover other aspects of conflict of interest between lawyer and client. As a result, not many cases of conflict of interest between lawyer and client appear in Thailand. It can be said that this is a weak point or a loophole of law concerning legal professional conduct relating to the conflict of interest between lawyer and client. This weak point or loophole may be exploited by a dishonest lawyer for taking advantage of his client for his own benefit.

In addition, the Lawyer Act B.E. 2528 and the Regulations of Law Society concerning Legal Professional Conduct B.E. 2529 are prescribed to apply to litigators only, not including legal practitioners who provide other legal services such as legal consultancy, arbitration, review and preparation of contracts and legal documents etc. As a consequence, a lawyer, not a litigator, is not subject to both laws.

In order to prevent the conflict of interest between lawyer and client occurring without any responsibility of a lawyer that may cause a loss of benefit to a client and may obstruct the development of the status of legal profession to be equal to the status of legal profession in the developed countries. Therefore, it is advised that Sections 4 and 33 of the Lawyer Act B.E. 2528 should be amended to be able to apply to all lawyers, not only the litigators and the conflict of interest between lawyer and client under Clause 13 of the Regulations of Law Society concerning Legal Professional Conduct B.E. 2529 should be amended to cover all aspects of natures of the conflict of interest between lawyer and client in order that the conflict of interest between lawyer and client will be definite and clear and the provision concerning the conflict of interest between lawyer and client should be included in an undergraduate study programme as a subject of legal profession for the last year students of all law schools. This subject will serve as a guideline for the students on how to be a good lawyer in their legal profession in the future.